

א) שנת קמה: ע"ש, ב) ג'ל א"מ, ג) א' א"ל, ד) שנת קמה: ט, ח) כחצות, טו) ב"מ פא: כחצות, כז) א) נקדוּשין סד: וּש"נ, כט) נְשִׁינְגַלְיוֹן ב"מ פא: א, לו) ג'ל הכא ז"ק, לו) כ"יה גימט' האל"ש, לו) כרסות ט: ג) ג"א ח"ל י'השע ט' ז"ק ובי"ב כרסות, ט) ג"א ושב, טו) ר"יה כב: יצמות זא: קטו], ט) דמאי פ"ד מ"ה, טו) ג' ה"ק מהי"ד חשוד כ"י דבר א' הסי"ד וח"י"ב ממחיל הדבור לאחוזקיהו כ"י ר"מ הסי"ד, ט) אפי"ב בנו אפי"ב ז"ק, ט) ג"א איניכ"ל ק) ז"ק, ט) כרס' פ"ה דמאי ז"ק, ט) ובי"ע תו"ר לעיל ל"ה ד"ה י"בש"ט].

הגהות הב"ח

א) ש"י י"ה אכל בל"ב וכו' כבור ליה כי היכי לילמא ליה חכס: ג) ד"ה חכס וכו' ומי חשידא אלא: א) ד"ה לא לעולם וכו' שרף לי ושמיט:

גליון הש"ס

גמ' ע"י מפי ע"ד כשרי. מי סטהדרין דף ג' ע"ג כרס"י ד"ה ענדות כבור וכתום: ט:

מוסף רש"י

לערות בכור. כבור כ"י כהן כשמתו יתחיל לו שלם וארבע וכו' מוס. ק"ל משערי סה"ס להטיל מוס בכבור ואין נאמן לומר מוס לו נפל בו מאליו ולר"י הלב"ש עדים (ב"ב פא.) קשה. אלא לעדות האשה. לומר לאשם מת בעל, דלקול"ב דהי"ב נענן משום עיגול, וכל דמקדש ארעא דרענן מקדש ואפקועו רענן לקדוּשין מיעיל (טו). לעדות שהאשה כשרה לה. והאי נמי כשרה לה (טו). במקום עדים. דלגן סהדי שאין איתו הדקן כלא מוס (ב"ב פא.) ממנעו בעלי תריסקין. ממנעו ההנחיה או חל"ז או כוללנה (ברכות כז.). המתורגמן. שהיה עומד לפני רבין גמליאל ונשמעו לבידים תל הרכשה מפי רבן גמליאל (טו).

שיטה מקובצת

א) לערות אשה בלבד: ט) הוא הפה שהתיר קמ"ר: ג) הוא ומית חמרא קמ"ר: ט) מיה הכא ודאי: ט) נסריה ס"א בסלי נגזים של ערבה קלופה בהדי: ט) ליה כלום חילקנו: ט) ע"י שיכנסו בעלי: ט) היאך יכול החי להחמיש: ט) ר"ג יושב ודורש: ט) ל"ר חוצצפית: י) אמר רבא מיבת אשי ממנקה: י) ר"מ וכו' אמר חשוד: י) כשרה לה בלבד ובערות: י) מוס זה בו: ט) כפרייה היה מחוקקין: ט) הוא שלא שחט ליה דהא: י) גברי דסתמא הוא אמר: י) הארץ דמי חשידא אבא למישיד מומא בכונה ככהן ע"ה: י) ע"ן בו השחוטו הסי"ד: ט) מומתה דרבי שריא חכס וכו' שריא חכס ע"פ עדים שריא הסי"ד: ט) כלל כבוס זה נתנו לי ישראל: ט) חבת אלא נמקח: ט) רבא וכו' דרבא: ט) לאו כן הוה: ט) ח"י ברישה נמקח: ט) ואבבי שיטפא דהתם: ט) ו"א ר"א לפרש כן:

כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות לו.

לאחזוקינהו.
בחדשים מי אמר ר"מ י) ט) חשוד לדבר אחד חשוד לכל התורה כולה היכא דמוחק לן דעובר על דבר א': **לעדות כבור.** להעיד שלא הטיל בו מוס זה כבוונה: **לעדות אשה.** שמת בעלה כמדנית היס: **מי אלא לעדות אשה כשרהו.** ובעדות כבור

נמי אשה כשרה דאמרינן [נה]: הלכתא

כרבן שמעון ואפי"ט במו: **י"מר שרי כורא.** י"מר המתיר בכורות לשון גנאי: לא היו מוחזקין. בטלה שהא כבור וזא כהן בעליו ואמר כבור הוא זה וממונו עמו שלא הטיל מוס י"ז זה כבוונה ואמי לאחויי לחכס אי קבוע הוא אי עובר הוא: **נאמן.** להפה שאסר ואמר כבור הוא המיר ואמר מומו עמו: **אשה איש היימי.** ולא היינו מוחזקין בה שהיא אשת איש מעולם: **נאמנת.** ומותרת להנשא: **דאי צניא לא אמרה.** כלומר אי הוה חשידא להינשא כחיי בעלה בלא גירושין הוה שמקה ולא אמרה אשת איש היימי דהא כפנייה ט"ו מחוקקין לה: **אזל כהא.** כצבור ללא קניא ללא אמר כבור הוא (ט) לדימא ליה חכס מוס קבוע הוא או עובר דקדשים תמימים אין הכהן נחמד לאכול בחוץ דבר כרת הוא אזל נחשד להטיל בו מוס דלאו בעלמא הוא ולא יכא נאמן קמ"ל

דנאמן: דאם קן. דהוא הטיל בו מוס הוה שדי ציה מוס הניכר אפי' לעס הארץ שהוא מוס ומו לא הוה צניי למיתי קמן ולמימר כבור הוא ט"ו דהא אין אדם אחר יודע שהוא כבור ובקדשים בחוץ נמי ליכא לספוקיה דהא מוס ניכר שדא ביה ליכא דלאנן יודעין שהוא כבור ליכא למימר הכי דבעל כרחק אמי לקמן דאי הוה שחיט ליה בלא מומחה כיון דכולי עלמא ידעי שהוא כבור הוו חשדי ליה: **נמקום עדים.** דלאנן סהדי דכל שעתא איכא מיא ו"ה"י כיון דלאנן סהדי דכהניס חשודים על המומין לא נימא מה לי לשקר: **נחשד:** נהא והאי שדא ציה מומא. **בתמיה:** נהא שמעא. דר' אילעאי: **בלא גברי.** י"ו כסתמא אמר ליה לא היו מוחזקין בו שהוא כבור כו': **כלום חילקנו** זין כהן חזר לכהן **עס הארץ.** י"ו ומי (ט) חשידינן אלא למיעידי ציה מומא כבוונה ככהן **עס הארץ:** הן. חלקנו ולא חשידת: **צעלי סריסין.** מנגינים. תלמידי חכמים הנלחמים בעלמחמתה של תורה: **היאך אעשה.** י)כול להכחישו: **אינולי אני חי והוא מת.** היימי יכול להכחיש ולומר לא אמרתי: **היאך יכול החי להכחיש אם התי.** ודאי כך אמרתי וחורני צי: **עמוד ועמד.** שמוק ושמק: **בתנ"י** הראיתי **כבור זה.** לחכס ואמר לי שמוס קבוע הוא ושומתי ובלבד שיהו לו עדים שלא הטילו בו י"ו: **גמ' נאמן הכהן לומר.** לחכס כבור זה נתן (ט) לין ישראל כמוס זה שבו: **דעבידא לאיגלויי.** דלתי חכס ואמר לא התרמיו לך: לא לעולם אימא לך מילתא דעבידא לאיגלויי משקרי אינשי והכא היינו טעמא דמתימנן דלא חשידי כהני לאכול קדשים תמימים בחוץ הלכך אי לאו דשרי ליה חכס לא הוה אמר שרף (ט) ליה ושחיט

לעם הארץ אמר ליה רבן גמליאל ילא אמר ליה והא רבי יהושע אמר לי הן אמר לו המתן עד י"ו שיעלו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו לבית המדרש עמד השואל ושאל כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ א"ל רבי יהושע לאו א"ל רבן גמליאל והלא משמד אמרו לי הן? יהושע עמוד על רגליך ויעידו כך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר היאך אעשה אינולי אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת עכשיו שאני חי והוא חי היאך ט) חי יכול להכחיש את החי והיה ר"ג ט) (ט) עומד ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד שרינגו כל העם ואמרו י' לחוצצפית המתורגמן עמוד ועמד: **מתנ"י** נאמן הכהן לומר הראיתי כבור זה ובעל מוס הוא: **גמ' אמר רב יהודה אמר רב** י" נאמן הכהן לומר כבור זה נתן לי ישראל במומו מאי טעמא? כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי אמר י"ו רב אשי אף אנן נמי תנינא נאמן הכהן לומר הראיתי כבור זה ובעל מוס הוא מאי טעמא לאו משום דאמרינן כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי התם הוא דקדשים בחוץ לא אכיל אבל הכא כיון דחשידי חשידי מתיב רב שיובי (ט) האומר למי שאין נאמן על המעשר קח לי ממי שהוא נאמן או ממי שהוא מעשר אינו נאמן אמאי נימא כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי שאני התם

דאית דקא מחוי ליה לחכס ואמר כמוס י"ו [זה] נתן לי ישראל כדי שלא יטוּך להציא עדים שמאליו נפל בו ולמימר מוס מאליו חשידי נמי להטיל מוס ולמימר ישראל נתנו לי כמומו: **קה לי ממי שהוא נאמן.** שאינו לוקח פירות מעם הארץ או ממי שלוקח מעם הארץ ומעשר דמאי קודם שימכרם: **אין.** שלח זה נאמן לומר שנאמנן לקחמיו: **דאית**

א"מר דא"ר מאיר א"חששא בו'. מתוך הלשון משמע דלציבא דר' מאיר קאמר ולא כציבא לן כוותיה י"ו אלא אפילו כמוחק עובר על דבר א' לא הוה חשוד על כל התורה כולה ואע"ג דצפרק זה כורר (סנהדרין דף טו.) אמר אציי עבריין אוכל נבילות להכעיס פסול לעדות ומוקיס לה כרבי מאיר וקיימא לן כוותיה דהוא מיע"ל קג"ס היינו דוקא לענין עדות דרחמנא אמר אל חשד רשע עד אזל צשאר מיילי לא חשד ומייהו ר' מאיר דקאמר התם עד זומם פסול לכל התורה כולה ה"נ הוה מצי למינקט אחד משאר דברים ולא נקט עד זומם אלא לאפוקי מדר' יוסי דאפילו עד זומם נמי מכשר לדיני נפשות כשהחם צדיי ממונות:

וא"מר רבא מה א"ו אשקר. רבה גרסינן שהיה רבו של אציי ולא רבא בט דרבא אית ליה צהדיא בחוקת הצמים (צ"ב דף ג.) דמה לו לשקר ורבא לא סציבא להו הא דרב חסדא כו': **בא** צפני רבן גמליאל אמר ציה צאו. י"ו והלכה כן הוא דלאן חילוק זין חזר לעס הארץ דצפרק צמרל דיומא (דף עה.) גבי ר' יוסי צן זימרא דכהן הוה ומיעביא ליה אי הלכה כר' מאיר דאמר חשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו אי כרשב"ג דאמר נאמן על של חזירו ש"מ לרבי מאיר לא היה ממיר אע"פ שהיה חזר: **ע"מד השואל** ושאל. צ"פ נערה צנדיים צירושלמי דרש מדכמי ועמדו שני האנשים צו"ו דשאל הלכות ואגדות ריבך לעמוד: **עמוד ע"ה** רגליך ויעידו בך. לא גרסי' ויעידו כך לא כאן ולא (ט) צפרק מפלת השמר י"ט צרישיה (צרכות ט:) דמה עדות שייך כאן אלא צנסהדרין צריש פרק כהן גדול (דף יט.) גרסינן ליה גבי עובדא דינאי י"ו ואגב פשטא דהתם נכתב כאן: **היאך החי יבא אהבחיש** החי. כלומר סבור היימי להעלים ואיני יכול וצקונטי' פירש דודאי כך אמרתי ומזמתי צי ו"א"ש י"ו כן דצפרק מפלת השמר (צרכות דף טו.) פסק שס הלכה כמותו(ט): **רבי חוצצפית** המתורגמן. מעשרה הויג מלכות: והלכתא

לעם הארץ אמר ליה רבן גמליאל ילא אמר ליה והא רבי יהושע אמר לי הן אמר לו המתן עד י"ו שיעלו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו לבית המדרש עמד השואל ושאל כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ א"ל רבי יהושע לאו א"ל רבן גמליאל והלא משמד אמרו לי הן? יהושע עמוד על רגליך ויעידו כך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר היאך אעשה אינולי אני חי והוא מת יכול החי להכחיש את המת עכשיו שאני חי והוא חי היאך ט) חי יכול להכחיש את החי והיה ר"ג ט) (ט) עומד ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד שרינגו כל העם ואמרו י' לחוצצפית המתורגמן עמוד ועמד: **מתנ"י** נאמן הכהן לומר הראיתי כבור זה ובעל מוס הוא: **גמ' אמר רב יהודה אמר רב** י" נאמן הכהן לומר כבור זה נתן לי ישראל במומו מאי טעמא? כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי אמר י"ו רב אשי אף אנן נמי תנינא נאמן הכהן לומר הראיתי כבור זה ובעל מוס הוא מאי טעמא לאו משום דאמרינן כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי התם הוא דקדשים בחוץ לא אכיל אבל הכא כיון דחשידי חשידי מתיב רב שיובי (ט) האומר למי שאין נאמן על המעשר קח לי ממי שהוא נאמן או ממי שהוא מעשר אינו נאמן אמאי נימא כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי שאני התם דאית דקא מחוי ליה לחכס ואמר כמוס י"ו [זה] נתן לי ישראל כדי שלא יטוּך להציא עדים שמאליו נפל בו ולמימר מוס מאליו חשידי נמי להטיל מוס ולמימר ישראל נתנו לי כמומו: **קה לי ממי שהוא נאמן.** שאינו לוקח פירות מעם הארץ או ממי שלוקח מעם הארץ ומעשר דמאי קודם שימכרם: **אין.** שלח זה נאמן לומר שנאמנן לקחמיו: **דאית**

א"א מאחרנא אפילו מעם הארץ דמצי אמר אפילו עם הארץ נאמן הוא עלי ליקח כמנו. הלכך אינו נאמן השליח:

בד א מיי פ"ב מלג גירושין הלכה טו טושי"ע א"שע ס"י ח ספיף ג:

בה ב מיי פ"ב מהלכות בכורות הלכה טו פמג עשין רי טושי"ע י"ד ס"י שד ספיף ה:

ג [נושי"ע טס ספיף ו:] בו ד מיי פ"ב מהלכות גירושין הלכה א טושי"ע א"שע ס"י קנב ספיף ו: בו ה מיי פ"ד מהלכות שכיבות הלכה ג סמג עשין פט (טור ח"מ ס"י שט) [לא תחטא צנושי"ע ו'ש"ט] בה ו מיי פ"ב מהלכות בכורות הלכה י טושי"ע י"ד ס"י דיש ספיף א:

בז א מיי טס הלכה יז טושי"ע טס ספיף ו: ג ה מיי טס הלכה יט טושי"ע טס ספיף ח: נא ז מיי פ"ב מהלכות מעשיות הלכה ו:

רבינו גרשום

אימור דאמר ר' מאיר חשוד על הדבר לחששא בעלמא בשמא חשיד לא חזקיקונו נמי דרביא חשידי לא אמרינן הלכך לא חשידי לכל התורה ובשירין למיין: לערות שהאשה כשרה לה. ואשה כשרה לערות בכור מדאמר' אפילו בנו אפי' בתו: מהו דתימא התם הוא. גבי אשה דאמרינן הפה שאסר הוא שהתיר דאי בעיא לא אמרה מידי ולא מחוקקין לה באשת איש דליכא ידע' אבל הכא. גבי בכור לא מני דלא אמרה ולא מסהדי דכיון דירע דבכור הוה וקדשים בחוץ נמי לא אכיל אלא א"כ יעיד עליו שהוא מום לא נימא הפה שאסר הוא שהתיר קמ"ל דאמרינן דכיון דיכול למישיב ביה מומא דמיכר דרבי ודאי דמוס קבוע ולא שדא אמרינן הפה שאסר הוא הפה שהתיר: מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן דאנן סהדי דאורחא דנהר פקוד לעולם איכא מיה והכא נמי כיון דיעדינן דכהני חשידי אמומי לא נימא הפה שאסר הוא שהתיר: הכא גבי האי כהן דבא ואמר כבור הוא וממונו עמו נמי ידעינן דדאי דאיהו שדא ביה מומא חששא בעלמא הוא ובמקום חששא אמרינן הפה שאסר הוא שהתיר: צגריין הצגין. צגריין של ערבה קלופה שחו צגריין: חילקנו בין חבר לע"ה. דאע"ג דע"ה חשידי למיגרים מוס לבכור כדאמר בעליו עבנו מעדיקן אי לא אלא חבר לא חשיד ושלא מרעיה היה מצינא לאסתידי עליה אי לא א"ל ר' יהושע הין: בעלי תריסין. חכמים: עמד השואל. ר' צדוק: א"ל ר' יהושע לא. דלא רצה להורות הלכה לפני ר"ג: עמוד. שחוק: והיינו דאמר בכרכות (אתא) דעבידא דעריה: דעבידא בבכורות צעריה: דעבידא לאיגלויי. דמצי למישייליה לחכס אם חתירו לו אם לא: התם הוא. דכיון דשחט הוא ואמר הראיתו לחכס הוא ובעל מוס הוא דמהימן דכיון דקאכל ליה מידע ידע דקדושים בחוץ לא מצי אכיל וברובאי הראהו: אבל הכא. ככהן שאמר כבור זה נתן לי ישראל במומו כיון דחי הוא דלא שחטיה לא מהימן ולא שרינן למישחטיה דחשידי דלימא איהו שדא ביה מומא וליתא לרוב יהודה דעבידא לאיגלויי דמצי למישייליה אי זבין ליה: שאני התם דמצי לאישתמוטי שליח דמצי ואמר לאו מהאי ובגיה

א) ולאכרה זיל מתירין דהא קאי תפרה אדעלעל בעמון לו ג' מתירין ועי' תוס' דהסא ד"ה מפירין לישנא דקרא וכו' א) (נדרכות טו. ושי"ן). א) (מגילה כט: ושי"ן). ד) ומכור כ"א במשה שמעשיות (ירמיהו). א) (לעיל כה.). ו) פ"ו עד., א) (ספוטן ק' אילתא במשה וכו' ג' י"א דלמר ליה א"י כ"י ז"ק. ט) כ"א בתומה פתיך שפיר מה שיעור כ"י ז"ק. א) [ז"א א"ו דגל, א) ז"ל ואפילו, א) וילא מפליג.

תורה אור השלם

1. ובי ידקה בו מום פסא עור כל מום רע לא תוקצוהו לץ אלקדיך: דברים טו טו א

הגהות הב"ח

א) גמ' בטר ינכה ולימא ליה: א) (בבבשה אכל לא מן העור:

מוסף רש"י

במקור עמו. טעמו. במסכת גיטין (פז). מונה שבתן של תמימי האמר ר' יוסי ינוכך עמו. טס וקו, דבר יקר כקו השקולת (שנובין אה) א': פירושו עמו לתת טעם לכל דבריו שהיא מיישב את דבריו (גיטין עה).

הדרן עלך כל פסולי

הבוקדשין

יבשה שתהא נפרכת. ואפי' שאין מולאה של א"ן ויבשה של עשבים כל כך ששהא נפרכת לצורין (חורין). חוטיין החיצונות. כבי דשני שקרין יגזיביה. החלוטת אוןן שלפניו כנגד חוטמו שנפגמו. מיטל מוס מעט, און שנבגמו. שחמטו בהתמן לתועבה בעמק ולא חסרו כלום, האיל ונלוו אוןן חוטיין (עניי דה). הדפנימיות. הגדולת קבועת כנן שקרין מיטיליין ש שנעקרו. לגמרי הוי מוס, כדמפרש האיל האיל וכו פטי ממוז, אכל גמירה או גיטוס אילי ניכר כוס, שהיי מנאות כפה (ע"ה).

שיטה מקובצת

א) רבינא דמסברי להו וסבר: א) הוימא ר' יוסי נמוק: א) להם את הדמים: א) וחזרו להם את: א) ישלמו לו דמי: א) בכור ינכה ולימא: א) לאו דאכלתיה הוה כו' ושיר לי ניהליה: א) לא מן העור: א) שבגלוי ובטל ממלאכתו כו' שבגלוי ובטל: א) הן החסותם אבל לא מן: א) ישנפגמו או שנבגמו: א) על השטרף רהא כלינתוהו דמי: א) דאיסור ספי' להו הס"ד: א) קצת בכור ינכה לו מן הדמים ומי' הוא יטול קצת בתמיה: א) אבא ומשמע מתוך: א) אבא דלמא לעולם כל דהו לא: א) הדר וכוין דלא: א) יש שיעור גיטן לאיך: א) אבא נמי מודה: א) כנפיה וחסותסו: א) אלו שנעקרו דהיינו יבבש: א) התם גבי עבד רבויא: א) כפי רוביא: א) קאן לקמן ואין לחלק בין: א) קא לחירות כגון שמשתחרר:

לאפוקי מדרבי יוסי דמתני': במקום שאין חכם. הא יש חכם הוא לבדו ממירו: **כגון מאן**. הוי אותו חכם: **מכלל דהני סרי כל דהו**.

בתמיה. כלומר אפי' עמי הארץ השנים ועמי הארץ היאך לאויין להצטרף ים: **דמסברי להו**. טעמי הלכות נדרים וסברי ואותו חכם

ילמד את השנים: מהו דסימא. הא

קיימא לן במסכת גיטין (דף סו.) רבי יוסי נימוקו עמו ותיהוי הלכתא כוותיה: **נימוקו**. טעמו. שהיה מביא טעם לדבריו כל שעה: **תפשוט מהא**. דלמר רב מנחל משמיה דרב אין הלכה כר' יוסי תפשוט דהך קמייתא דלמר רב יהודה לעיל [לו]: **ספק משמיה דרב** ספק משמיה דשמואל ג' מתירין את הבכור תפשוט משמיה דשמואל איתמר דאי משמיה דרב למה ליה למימר לרב תרתי וימני שלשה מתירין את הבכור ואין הלכה כר' יוסי: **בתרני' השועט אס הבכור**. ומכר מבשרו: **וודע שלא הראהו**. לחכם: **מה שאכלו**. הלוקחים אלו: **ויחזיר להם הדמים**. משום קנס דאיסור י' ספק הוי:

הבשר יקבר. דככור חס אסור בהנאה: **מכרוהו**. הלוקחים לעובדי כוכבים האיל ולא גרס להו איסורא ישלמו לו דמי בשר טריפה כזו והוא יחזיר להם המותר: **גמ' קאפ**.

מואסת כמו ואקוץ צס (ויקרא כ): **יחזיר להם כל הדמים**. דכל מה שאכלו אינו נהנה להם משעה שנודע להם: **ינכה**. והוא יטול י' קצת יין בתמיה: **ווימא ליה**. שראל לכהן שמכר מה אפסדתך הלא אס היה הבשר בידך טעון קבורה שהיי חס שחמטו: **כגון דזיני ליה**. כהן השועט מקום המוס לישאל: **דלמר ליה**. כהן אס היה צדי הוה מחזינא ליה כמו שהוא שועט: **כר' יהודה**.

דלמרינן בפרק עד כמה (לעיל כה.). השועט את הבכור ואחר כך הראה את מומו רבי יהודה ממיר: **עגלים אמאי יטול קצת לימא ליה** מה מוכר ללוקח אי לאו דאלכתנהו הוה מתקיננא להו: **יין נסך**. אמאי יטול קצת. [ומשנן] **כגון דלא זצין ליה יין נסך גופיה אלא עירבו עם יין כשר ומכרן ולימא ליה אי הדמיה ניהלי הוה מוזיננא ליה לעובדי כוכבים חוץ מדמי יין נסך שזו:**

הדרן עלך כל פסולי הבוקדשין

על אלו מומין החסותם. תנוך האוןן שקרין טנדריין: **אכל לא מן העור**. דהדר בריא ולא הוי מומא.

והאי עור היינו אליה רכה של אוןן: פגימה אינה בלא חסרון אכל סדק משמע נמי בלא חסרון: **נפרכת כשממששין בה**: **גמ' ואמאי פסח ועור כתיב** שישחוט בכור עליהן ומידי אחרינא לא דכתיב וכי יהיה צו מוס פסח ועור וסמין ליה בשערין תאכלנו דהיינו בלא הקרבה: **ומשני כתיב נמי כי יהיה צו מוס**. דמשמע נמי מומין אחריני: **ובטל נמי ממלאכסו**. כגון פסח בטל מהילוך ועור בטל מרלייה: **אלמה סין נפגמה אונו**. הוי מוס הא אינה כטיילה משמיעה: **ריבויא היא**. דכתיב כל ולא דרשינן ליה בכלל ופרט: **אי הכי דריבויא הוה מומין שבסתר נשחוט נמי עלייהו**: **חוטיין**. יינצ"ש: **חילוונת שבאמצע הפה**: **שנפגמו**. שחסרו מעט: **שנחמכו** צסקין צרוצו ולא חיסרו אלא כעין סדק: **הפנימיות**. מושליר"ש: **מושליר"ש**: **מוס**

כל פסולי המוקדשין פרק חמישי בכורות לו.

מפירין את הנדר. לישנא דקרא נקט אכל גבי חכם שייך לשון הסרה וכן בהמוכר את הספינה (צ"צ דף עזג.) גבי צת קול דקאמר ועכשו שנשבעתי מי מפיר לי: **רבי יהודה אומר** אחד מהם חכם מבכ"ז דהנך ב"ז דהו אמר רבינא דמסברי אהו וסברי. כ"כ צרוז הספרים יש

ספרים דגרסי כגון מאן אמר רב נחמן כגון אלא יש משמע מתוך לשון הקוינט' שכן גרים וקסה היכי פריך עלה מכלל דהנך כל דהו אימנא יש לא אלא שפחותם מדרב נחמן וא"ת לאידך גירסא נמי מנא ליה כל דהו דלמא מכלל דהנך פחותים ממומחה אכל כל דהו לא וי"ל דפשיטא ליה דחכם דר' יהודה לאו כחכם דלעיל דאיירי במומחה דאפי' רבי יהודה מודה דיחיד מומחה ממיר את הנדר י' וכאל דלא איירי א) במומחה מה שיעור י' נותן לאיך ומייהו קסה דא"כ מנא ליה דלמי לאפוקי מדרבי יהודה כיון דרבי יהודה לא איירי במומחה דלמא רבי חייל צר אלא י' מודה דצעינן אחד מהם כחכם דר' יהודה ודומק לומר דג' מפירין את הנדר משמע ליה שלשתן שוין: **וייין נסך**. אע"ג דצפ"ג ג' דלריות י' (דף יא.) קאלמר דסתמו הוי אפיקורוס ציין נסך כמו צניצות מי"מ לא חשיב נפש קאה צו ועוד דהכא מסקינן על ידי מערבות:

הדרן עלך כל פסולי המוקדשין

מן החסותם. לשון תנוך הוה כמו ראשי כנפים א) והחסותן בפרק כי"ז גולין (פסחים פד.) **ובדל האוןן** מתרגס חסותם דלודנא (עמוס ג): **מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ואינן חוזרין**. כה"ג דרשנין צפ"ק דקדושין (דף עזג.) גבי שן ועין וא"ת ומ"ט לא הוי הכא מומא כשנפלה שינו כיון דחשיב מוס שבגלוי ואינו חוזר לנקמן בפרק מומין אלו (דף עזג.) לא פסלינן ניטלו שמינו גבי אדם אלא משום מראית העין דאינו שזו צורעו של אהרן מכלל דצבחהה כשר ואפי' גבי אדם לא מיפסל צען אחד ודוקא בחוטיין החילוונת שנפגמו ושנממנו וצפנימיות שנעקרו יא' יגזיב"ש צלע"ש דפריש צקונטרס קאלמר בצמוך גבי צבחה דהוי מוס אכל ניטלו שנים לא וי"ל דשאינו גבי עבד דגלי קרא אכל הכא שכן דרך שהשיינס נופלות מחמת זקנה לא הוי כעין פסח ועור ומיניה ריךן טעם אחר דה"ג עיניו מממת זקנה וא"ת מאי שנא דהכחו על אנו ומרשו חשיב מוס התם י' ועבד יוצא לחירות דהוי מוס שבגלוי ואינו חוזר ולקמן בפרק י' אלו מומין (דף מה:) **תנן חרש שטוה** (וקטן) פסולין בחדש וכשרין צבחהה יח א) בחדש לא מיפסלי אלא משום דאינו שזו צורעו של אהרן כדמפרש לקמן י' א) צין חרש צדי אדם לחרש צדי שמים וי"ל דגבי עבד גלי רחמנא דצדקל רב חשיב מוס ללאת צו לחירות י' שמסתחרר צשינו:

הדרן עלך כל פסולי המוקדשין

על אלו מומין שוחטין את הבכור יפגמה אונו מן החסותם אבל לא א) העור נסדקה אעפ"י שלא חסרה ניקבה מלא כרשינה או שיבשה איזהו א) יבשה כל שתנקב ואינה מוציאה טיפת דם ר' יוסי בן המשולם אומר יבשה שתהא נפרכת: **גמ' אמאי יפסח ועור כתיב כתיב נמי כי יהיה בו מום ואימא כי יהיה בו מום כלל פסח או עור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט פסח ועור אין מידי אחרינא לא כל מום רע חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש מומין שבגלוי ואינן חוזרין אף כל מומין שבגלוי ואינן חוזרין אף כל מומין שבגלוי ובוטל ממלאכתו ואינו חוזר אף כל מומין שבגלוי ובוטל ממלאכתו ואינו חוזר אלמה הוא מן העור כל מום רע ריבויא הוא אלמה תנן וי' חוטיין החיצונות משנפגמו י' נעקרו**

תנן נפגמה אונו מן החסותם א) הכי מומין שבסתר נמי ושנבגמו והפנימיות שנעקרו נעקרו

מעט: שנפגמו. שנחמכו צסקין צרוצו ולא חיסרו אלא כעין סדק: **הפנימיות**. מושליר"ש: **מוס**

לו.

עין משפט ונר מצוה

נו א מיי פ"ג מהלכות בכורות הלכה י' ופט"ו מהלכות מצירה הלכה י' סמג עשן ר"א ועו"ש ע"ד סי' שי סעף צ ועור ש"ע ח"מ סי' רלג סעף א':

נב ב מיי פט"ו מהלכות מצירה הלכה י' וטו"ש ח"מ סי' רלג סע"ג ו[טו"ש ע"ד סי' קיע סעף ג']: **נב ג מיי פט"ו מהלכות מאלכות אכרות הלכ' כט טו"ש ע"ד סי' קלג סעף צ:**

א ד מיי פ"ו מהלכות צילת מקדש הלכה צ טור י"ד סי' שט:

לעזי רש"י

טנדריין [טינדרי"ם]. סחוט.

יינצב"ש [ינגציב"ש]. תינחיים.

מושליר"ש [מישליר"ש]. שגיים טחנות.

רבינו גרשום

לאפוקי מדר' יהודה דלא בעינן אחד מהם חכם: דמסברי להו וסברי דלא ליהוו עמי הארץ גמורין: ותיפשוט מהא דמדהא איתמר משמיה דרב שימ דהך קמייתא דאמרינן ספק משמיה דרב ספק משמי דשמואל דדאי דשמואל היא דאי התיא נמי משמיה דרב והכא נמי אמר רב הלכה כר' יוסי אלא דאפי' ג' בני כנסת מתירין היינו קמייתא תרי זימני למה לי למימר. לא דדאי לא איתמר אלא דהא משמיה דרב ואידך מכללא. מוקיא דהתיא איתמר ואליבא דרב: ויחזיר להם את הדמים דקבטוהו ובגין הן וחזירו לו את הבשר שמותר בהנאות פושאי למוכרו לעובד כוכבים: מכרוהו הלוקחין את הבשר לעובד כוכבים ביוקר או הטילוהו לבלבים ועדיין לא נתנו הדמים ישלמו לו דמי טרפה שהיא בודל ולא ישלמו לו כל הדמים שטלו ממנה לפי שהוה מכר טרפה מרעוהו: ינכה להם מן הדמים כנגד מה ששלמו והשאי יחזיר: בכור אמאי ינכה לו מן הדמים לימא ליה הלוקח מאי אפסידתך דאכלתיה והאי א' אהרתתיה ניהלך לא הוי תקנה אלא יקבר. כגון דובין ההוא אבד דהוה ביה מומא ואכליה ומשום הכי ינכה ליה מן הדמים: דאמר ליה אי לא דאכלתיה הוה מחזינא ליה לחכם ושיר לי ניהליה: כר' יהודה. דמתיר לרשות מום לאחרי שחיטה כדאמרינן בפרקין דלעילא: טבילים. מצי א"ל אי לא דאכלת מתקיננא להו הלכך ינכה. ויין נסך שאינו נסך גרידא אלא ע"י תערובת נתנסך וזבני ניהליה וא' הוה מדרד ליה הוה מותר בהנאותו כדרשב"ג דתנן וכר' הלכך ינכה: סליך פיריקא על אלו מומין. הסחוט שלועזים טנדרוס:

מלא כרשינה. כמלא הכנסת גרגר של כרשינין: אמאי נשחטו על אלו מומין: פסח ועור. בלבד כתיבי: כתיב נמי כי יהיה בו מום סתם ריבה את אלו: ובטל ממלאכתו פסח ועור שאינו ראוי למלאכה: אלמה תנן נפגם אונו דמשום הכי אינו בטל וקא הוי מוס: כל מום רע ריבויא הוא ומריב היי: חוטיין. תינחיים החיצוניות הוי מום כי נבגמו משום דלא הוי בסתר דמתחזי כדאביל: